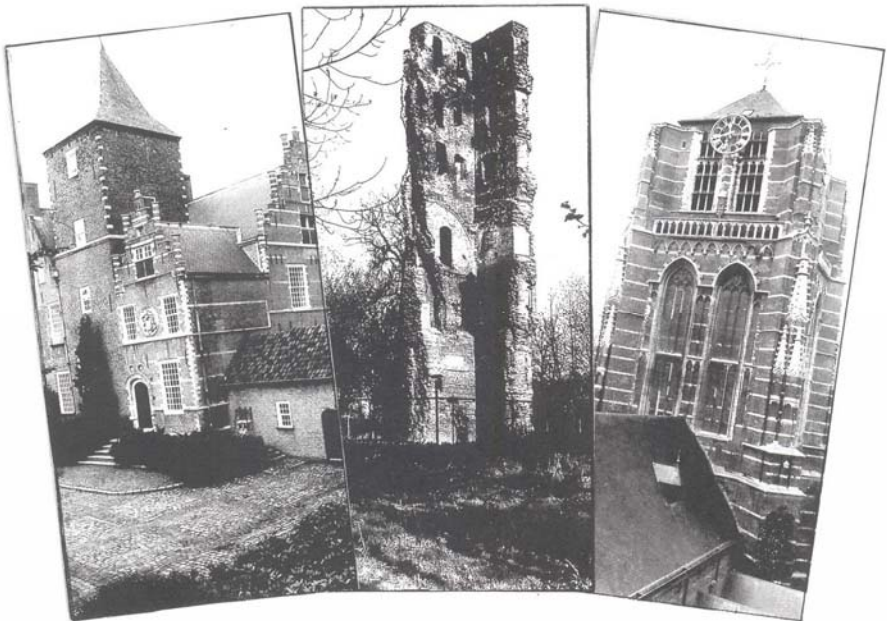

HEEMKUNDEKRING DE HEERLIJKHEID OOSTERHOUT

2013

nr 2

Met een aantal uitgekiende dienstenpakketten verzorgen wij al ruim 40 jaar lang oplossingen op maat voor al uw financiële zaken. Verzekeringen, fiscale en juridische vragen, hypotheeken, spaar- en beleggingsproducten.

Kortom uw gehele financiële planning onder één dak.

Adviesburo Robbe BV

Financiële Raadgevers

Heuvelstraat 5, 4901 KD OOSTERHOUT NB
Tel: (0162) 45 22 00 Fax : (0162) 42 77 63
E-mail: info@robbe.nl Web: www.robbe.nl

Als de klok stilstaat... wordt alles anders

Bruijns Uitvaartverzorging
Oosterhout

“Het kan anders”

Heeft u wel eens nagedacht over uw eigen uitvaart ?
De dood is een ingrijpende gebeurtenis.
Juist daarom moet er tijd en aandacht voor rouw zijn.

Wij werken niet met een basispakket maar scheppen ruimte voor een eigen inbreng bij het verzorgen van de overledene, het opstellen van de rouwtekst, het dragen van de kist en het verloop van de plechtigheid.

Bruijns Uitvaartverzorging

0162 - 45 77 75 dag en nacht

De Waard 6 - 4906 BC Oosterhout

Als dit uw laatste wens is... ... zullen wij die respecteren

Omdat een uitvaart goed moet verlopen, is het belangrijk dat betrokkenen zich gesteund weten door een ervaren uitvaartbegeleider.

Bruijns Uitvaartverzorging heeft de juiste man of vrouw die zich in alle details verdiept en een stijlvolle uitvaart begeleidt.

 presents

 • Mc Gregor Gardeur.
 • Gentiluomo Ledùb.
 • Roy Robsom Montino.

Heuvel 2 4901KC Oosterhout tel. 0162 454242

GroenRIJK

 Oosterhout

 Het complete

 tuincentrum

Weet wat er leeft

GroenRijk Oosterhout
 Damweg 7 / Statendamweg • 0162-451852 • www.groenrijkoosterhout.nl

Ledenblad van heemkundekring

‘DE HEERLIJKHEID OOSTERHOUT’

37^e jaargang, nummer 2

2013

	pag.:
Inhoud van dit nummer	1
In Memoriam Stan Bol.....	2
Pater Kerssemakers, monnik en verzetsstrijder	5
Rinus Kuipers en Jos van Alphen Op de koffie bij	6
Simon Burggraaf Genealogie en internet, deel 6.....	13
Nico Bekers Oosterhoutse schilders deel 3; Albert en Charles Verschuuren,... 2 schilderende broers	18
Stan Bol De grenssteen in de Heilige Driehoek	45
Piet van Beek Wie herkent dit..?	50
Colofon	51

Niets uit deze uitgave van de heemkundekring mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de schriftelijke toestemming van de auteur.

In Memoriam Stan Bol

Voor ons van de heemkundekring was Stan een bijzonder lid. Hij werd vooral gewaardeerd vanwege zijn grote kennis van de Oosterhoutse geschiedenis en om zijn nimmer aflatende ijver die kennis uit te breiden en te verdiepen. Samen met Cees Kops vormde hij voor ons een vraagbaak met een zeer grote parate kennis en als die er al een keer niet was, dan doken zij de archieven in en kwamen er pas uit als ze alle gevraagde informatie boven tafel hadden.

Een bestuurlijke functie ambieerde hij niet; we hebben het hem verschillende keren tevergeefs gevraagd. Hij was liever inhoudelijk bezig. Op de voorgrond treden lag hem ook niet; hij werkte liever op de achtergrond. Maar wat hij deed, deed hij wel heel grondig en compleet. Zo was hij actief bij opgravingen, maar vervulde ook een belangrijke rol bij de inrichting van de tentoonstellingen over de archeologische vondsten en de publicaties daarover in ons ledenblad.

Bijzondere belangstelling had hij ook voor Oosterhout in de Tweede Wereldoorlog. Eigen onderzoek en raadpleging bij zijn vriend Jos van Alphen bracht hem, samen met Cees Kops, tot het in eigen beheer uitbrengen van een boek daarover.

Stan Bol bij het signeren van zijn boek 'Pater Kerssemakers, monnik en verzetsstrijder' in de Paulusabdij te Oosterhout

Foto Wim Vermeeren

Uit de studie voor dit boek kwam een nieuw project voort en wel een onderzoek naar de verzetsgroep van pater Kerssemakers. Samen met pater Nico Wesselingh verzamelde hij niet alleen de historische gegevens, maar ook de daarbij behorende authentieke documenten, resulterend in een prachtig boek, gepresenteerd in een zeer geslaagde, groots opgezette bijeenkomst op 7 mei jl. Stan liet de organisatie en de publiciteit graag over aan de heemkundekring, maar zonder hem was het boek niet tot stand gekomen. Hoewel hij toen al ernstig ziek was, kon hij wel aanwezig zijn en, hoewel het hem veel moeite kostte, zelf nog een presentatie geven over hoe het boek tot stand was gekomen. Later bleek dat dit het laatste wapenfeit van Stan voor de heemkundekring zou zijn.

Samen met hem hadden we nog enkele projecten op stapel staan. We zullen ze doorzetten en tot een goed einde brengen, maar we zullen Stan daarbij missen. Zijn grondigheid, zijn grote inhoudelijke inbreng, zijn creativiteit en zijn kritische, maar opbouwende benadering zullen wij zeer missen.

Stan was een bijzonder mens. Dat was hij zeker voor de heemkundekring. Zijn overlijden valt ons zwaar. Gelukkig laat hij ons veel na. Ons past grote dankbaarheid voor alles wat hij voor ons heeft betekend. En met dat in gedachte kwam het volgende citaat bij mij naar boven:

‘Bijzondere mensen sterven niet; zij gaan wel, maar blijven toch voor altijd.’

En dat geldt zeker voor Stan.

Oosterhout, 8 juni 2013,
Heemkundekring De Heerlijkheid Oosterhout,
Ad den Dekker, waarnemend voorzitter

Pater Kerssemakers, monnik en verzetsstrijder

Het door Heemkundekring De Heerlijkheid Oosterhout in mei jl. uitgebrachte boek `Pater Kerssemakers, monnik en verzetsstrijder` is nu voor de prijs van €19,95 te koop bij de volgende boekwinkels:

- Het Verboden Rijk, Arendshof 263 te Oosterhout
- The Read Shop, Kerkstraat 7 te Oosterhout
- Vrije Boekhandel, Veenmarktstraat 40 te Breda
- Boekhandel Vives, Ginnekenweg 53 te Breda
- Boekhandel Van Kemenade & Hollaers, Ginnekenweg 269-271 te Breda.

Het boek beschrijft het verzet tegen de Duitse overheersing in de Tweede Wereldoorlog door een pater Benedictijn en een aantal jonge mannen uit Oosterhout en Breda.

Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met de secretaris van de heemkundekring, de heer Ad den Dekker:
tel. 06-34379810

e-mail: info@heemkundeoosterhout.nl

Pater Kerssemakers

Op de koffie bij

Al jarenlang wordt door BBC 2 regelmatig het programma ‘Coast’ uitgezonden. Reporter Nick Crane en zijn team wandelen langs de kustlijn van het United Kingdom en doen dan interessante verhalen op, die worden geïllustreerd met buitengewoon mooie filmbeelden.

In de uitzending van 8 mei 2013 kwam eerst het eiland Wight aan bod en daarna werd Milford Haven bekeken. Toen zagen we plotseling de Oosterhouter Johan van Gils in beeld verschijnen om iets over zijn vader Toon te vertellen. Dat maakte ons nieuwsgierig dus gingen we in Oosterhout op de koffie bij Mies en Johan van Gils om daar meer van te weten te komen.

Marine

Toon van Gils (*8-5-1915 †17-7-2000) werd geboren aan der Hoofseweg te Oosterhout. Hij moest in de jaren dertig van de vorige eeuw als dienstplichtige opkomen bij de Marine. Nadat hij afzwaaide werd hij in 1939 tijdens de algemene mobilisatie opnieuw opgeroepen.

Zijn schip lag in IJmuiden. Zijn echtgenote Jo Dirven (*3-10-1917 †7-10-2004) met wie hij op 28.12 1939 getrouwd was, volgde hem. Ze woonden daar op kamers.

Op 10 mei 1940 vielen de Duitsers ons land binnen. Toon ging aan boord omdat alle schepen van de Marine het commando kregen om naar Engeland te vertrekken. Terwijl zijn vrouw thuis de was stond te doen kwam er iemand met de boodschap dat ze snel naar de haven moest komen omdat het schip van haar man onder stoom lag om uit te varen. Ze rende naar de haven en ging aan boord om afscheid te nemen.

Het schip was afgeladen met hoge ambtenaren van de Nederlandse regering en joodse vluchtelingen. De trossen werden los gemaakt en Jo besloot aan boord te blijven en ook mee naar Engeland te varen.

Het werd een zware en gevaarlijke reis. Er liepen schepen op mijnen en Duitse vliegtuigen patrouilleerden boven zee.

Eenmaal aangekomen in Engeland moest ze in quarantaine.

Ze had helemaal niets bij zich dus ook geen papieren. Haar bagage bestond uit de kleren die ze aan had. De Engelsen waren bang voor ziektes, die mogelijk op het vasteland heersten, maar ook voor spionnen die zich onder de vluchtelingen hadden gemengd.

De quarantaine werd opgeheven. Ze kreeg papieren en zo begon voor het echtpaar Van Gils onverwachts een verblijf in Engeland dat vele jaren zou duren. Pas in 1941 kregen ze voor het eerst contact met Nederland door een klein briefje dat door het Rode Kruis mocht worden verstuurd. Het echtpaar kwam in Wales terecht waar ze in verschillende plaatsen woonden, het langste in Milford Haven. Daar werd op 27-4-1943 ook zoon Johan geboren.

Vissers

Niet alleen de schepen van de Marine maar ook 42 trawlers van de IJmuidense vissersvloot, die door de Nederlandse regering waren gevorderd, stoomden op naar Engeland. Letterlijk stomen want de meeste schepen van de Nederlandse vloot werden nog door stoom aangedreven.

De helft van de trawlers mocht weer gaan vissen om de Engelse voedselvoorziening op gang te houden. Gevaarlijk werk want Duitse onderzeeboten lagen overal op de loer.

De andere helft van de vissers kregen een veel gevaarlijker taak namelijk het vegen van zeemijnen.

Mijnen

De Duitsers waren in het begin van de oorlog oppermachtig in de lucht. Ze bombardeerden 's nachts steden als Londen en Coventry. Maar ze legden ook ongestoord met vliegtuigen zeemijnen voor Engelse havens en in baaien.

Zeemijn

De mijn wordt enkele meters onder de waterlijn verankerd, als een voelspriet van de mijn door een schip wordt geraakt volgt een zware explosie

Er waren onvoldoende mijnenvegers beschikbaar en daarom werden de trawlers van Nederlandse vissers omgebouwd tot hulpmijnenvegers. Dat werd het nieuwe werk voor Toon van

Gils. Hij werd toegevoegd aan de hulpmijnenvegers die vanuit Milford Haven opereerden. Dag in dag uit werd er geveegd en er gebeurden vele fatale ongelukken. Op de begraafplaats van Milford haven liggen de acht graven van de Nederlandse vissers die omkwamen tijdens werk waar ze niet voor opgeleid en uitgerust waren.

De kansen keerden en de Duitsers lieten zich steeds minder zien maar er kwam nieuw werk aan toen op 6 juni (D.Day) de landingen in Normandië begonnen. Vanuit Harwich moesten mijnen geveegd worden voor de Franse en Belgische havens en later ook in de Schelde. Omdat de geallieerden de haven van Antwerpen zo snel mogelijk in gebruik wilde nemen werden in de Schelde tot aan Antwerpen al mijnen geveegd terwijl Zeeuws-Vlaanderen wel bevrijd was maar de noordoever nog niet. De Duitsers schoten dan ook regelmatig op de onbewapende trawlers.

Na de capitulatie van Duitsland bleef Toon nog een tijd in dienst van de Marine in Harwich maar op 8.12.1947 zwaaide hij af als korporaal stoker. Er werd werk gevonden bij het pompstation van de waterleiding aan de Bredaseweg in Oosterhout.

Geschiedenis

Na de oorlog heeft vader Toon eigenlijk nooit iets willen vertellen aan zoon Johan wat hij had meegemaakt. Dat hoor je veel van oud-strijders. Van moeder Jo kwam hij meer te weten. Maar wat ook heel belangrijk is dat zij destijds een enorm archief heeft aangelegd. Jo bewaarde alles en dat werd netjes met tekstjes erbij in multo's opgeslagen.

Het gezinnetje Van Gils

Zoon Johan heeft in de dagen, dat zijn ouders nog leefden, zich niet actief met hun geschiedenis bezig gehouden. Pas na zijn pensionering is hij gaan zoeken en gaan vragen om de gegevens, die moeder verzamelde, aan te vullen met nieuwe informatie.

Daarvoor nam hij contact op met het plaatselijk museum in Milford Haven. In dat museum is veel bekend uit de oorlogsjaren en men was daar zeer behulpzaam om kennis te delen. Als gevolg daarvan vloeide ook het contact met de BBC voort en Johan werd uitgenodigd naar Engeland te komen.

De BBC filmde een hele dag in Milford Haven maar helaas kwam er weinig van voor in de uitzending. Begrijpelijk want het verhaal is te ingewikkeld om in enkele minuten samen te vatten. De reis heeft heel wat losgemaakt bij Johan. Hij bezocht bijvoorbeeld het ziekenhuis County War Memorial Hospital in

KONINKLIJKE MARINE

De Minister van Marine

verklaart dat A. C. G I L S
 geboren te O O S T E R H O U T op 18 Mei 1915
 laatstelijk gediend hebbende als
 K O R P O R A A L M A C H I N I S T Z / M
 bij de

Koninklijke Marine,
 op trouwe en waardige wijze het Vaderland heeft
 gediend tijdens de wereldoorlog 1940-1945.
 Als blijk van erkentelijkheid hiervoor, wordt hem bij deze het
 recht verleend tot het dragen van het
 demobilisatie insigne
 der
 Koninklijke Marine.

's-Gravenhage, 15 Maart 1947

De Minister van Marine,

J. H. Schuyt

Haverfordwest, dat is ongeveer 8 km van Milford Haven, waar hij was geboren en de kerk waarin hij werd gedoopt.

De laatste beelden van de uitzending zijn gemaakt in de baai bij Milford Haven. Vanuit een klein bootje wordt door Johan een bloemstuk in het water gelegd ter herinnering aan al de vrienden van zijn vader die in dit water hun leven verloren. Prachtig gefilmd door de BBC. Johan was zeer onder de indruk dat hij dat namens vader Toon kon doen.

Familie

De familie Van Gils heeft duidelijk iets met water. Broer Henk moest in Nederland onder duiken omdat de Duitsers hem zochten. Hij zag eind 1942 kans om naar Engeland te vluchten. Daar nam hij als Oorlogsvrijwilliger dienst bij de mijnneveegdienst van de Nederlandse Marine. Zodoende kwam hij ook in Milford haven terecht waar hij later toevallig broer Toon ontmoette. Ze wisten van elkaar niet dat ze in Engeland waren. De marine kapper herkende Henk van Gils als broer van Toon.

Broer Christ diende bij de Mariniers en hij verbleef in voormalig Nederlands-Indië.

Wij bedanken Mies en Johan van Gils voor de koffie (met koek) en de welwillende medewerking.

Bronnen:

Uitzending 'Coast' uitgezonden op BBC 2 op 8-5-2013-06-01.

Uit de serie 'Vergeten Inzet van de EO' de documentaire:

Nederlandse vissers in de periode 1940-1945

Rinus Kuijpers

Jos van Alphen

Genealogie en internet, deel 6

Simon Burggraaf.

Om de periode van de laatste 100 jaar te overbruggen (in de archieven is dan voor genealogie niet veel openbaar), kun je ook gebruik maken van bidprentjes. Meestal worden ze bij de uitvaartdienst uitgedeeld aan familieleden en belangstellenden. Op de oudere vaak religieuze teksten, op de jongere vaak meer een levensbeschrijving, soms ook met foto. Maar in ieder geval vermelden ze bijna altijd geboorte- en overlijdensdatum en ook de plaats. Echtgenoten of partners worden meestal vermeld.

Gegevens, die je op een andere manier minder gemakkelijk kunt achterhalen. Vooral bij personen die voor 1900 geboren zijn (in de archieven wel te vinden), maar na 1952 overleden. Dat is dan ook de reden, dat de werkgroep genealogie van onze vereniging het belang inzag van het vastleggen van dergelijke gegevens in een soort database. Daarin kan op naam of op datum gezocht worden en de bijbehorende gescande afbeeldingen kunnen daarbij gezocht worden.

Toen we enkele jaren geleden een verzameling van zo'n 30.000 bidprentjes kregen, hebben we ons gerealiseerd, dat je een bidprentje van iemand, geboren in Arnhem en overleden in Maastricht, niet bij de heemkundekring in Oosterhout gaat zoeken. Zulke bidprentjes hebben we voorlopig terzijde gelegd en ons geconcentreerd op bidprentjes van personen, die of geboren of overleden zijn (of beide) in onze regio. Die regio ligt globaal tussen Etten-Leur en Tilburg en tussen Hank en de Belgische grens.

A	B	C	D	E	F	G
nr	naam overledene	geb. plaats	geb. datum	overl. plaats	ovl. datum	partner / opmerkingen
1	000 001	Aarts, Petronella Jacoba	Steenbergen	Wouw	1982-11-21	Akkeren, Franciscus Joha
2	000 002	Ackeren, Johanna Cornelli	Halsteren	Halsteren	1994-05-11	Bovee, Adrianus Francisc
3	000 003	Adriaanse, Dingena	Klundert	Zevenbergen	1983-11-18	Jansen, Johannes
4	000 004	Adriaensen, Maria Antoine	Baarie-Hertog	Baarie-Hertog	1964-08-22	Koks, Petrus Johannes
5	000 005	Aert, Catharina Maria van	Princenhage	Made	1985-12-31	Segers, Wilhelmus Johann
6	000 006	Akkermans, Cornelis	Halsteren	Bergen op	2008-01-26	Oomen, Maria Johanna /
7	000 007	Akkermans, Adrianus	Teteringen	Teteringen	1902-08-30	Vincenten, Elisabeth
8	000 008	Antens, Johanna Maria	Effen-Leur	Hoeven	1982-11-06	Meesters, Christiaan
9	000 009	Baal, Nicolaas Johannes	Oosterhout	Oosterhout	1994-03-05	Willart, Jacoba Hendrica
10	000 010	Baaten, Cornelis	Hoeven	Tilburg	1982-09-18	Rijnvos, Helena Maria
11	000 011	Bakkers, Henricus	Hoeven	Oudenbosch	1982-09-30	Vlimmeren, Maria van
12	000 012	Bakx, Ineke	Nispen	Halsteren	2004-05-24	Suykerbuyk, Hendrie
13	000 013	Bakx, Johannes Cornelis	Halsteren	Halsteren	1994-06-12	Luijks, Virginia Maria
14	000 014	Bakx, Martina			2006-05-04	Oevelen, Johannes
15	000 015	Bakx, Piet	Gilze-Rijen	Oosterhout	2001-12-31	Blewanus, Riet

Afb.1: een gedeelte van het Excel-bestand

We hielden zo'n 20.000 bidprentjes over. Die werden gescand: in ieder geval de achterkant met namen enz., soms ook de voorkant. De gegevens van de overleden persoon werden verwerkt in een Excel-bestand: naam, geboorteplaats en -datum, overlijdensplaats en -datum en de naam (namen) van echtgenoot of partner. Bij religieuzen b.v. ook hun kloosternaam.

Verder wordt ook vermeld of er een foto van de overledene op het prentje staat.

We hebben onze huidige verzameling nu bewerkt. Maar wellicht zijn er wel leden van de heemkundekring, die zelf ook nog bidprentjes hebben. Als u bereid bent om ze af te staan, bent u uiteraard welkom. Maar u bent ook welkom, als we uw bidprentjes tijdelijk te leen krijgen om ze te kunnen scannen. Onze werkgroep genealogie komt op donderdagochtend bijeen in het Trefpunt, van 9 tot 12 uur. Graag van te voren even bellen 0162-422682.

Op internet zijn ook flinke grote verzamelingen bidprentjes te vinden. Een overzicht (dat waarschijnlijk niet compleet is): Brabant, 19^e eeuw, 9000 stuks, Ger van den Oetelaar, Liempde www.duthmala.nl/prentjesBrabant.htm

Zuid-Nederlands en Noord-België, 17000 scans, 53000 bidprentjes, J P P. van den Berg (verder ook geboortekaartjes 1850-1950)

www.genealogieonline.nl/bidprentjes-van-den-berg/

Heel Nederland, 244.000 stuks, geen afbeeldingen, mevr. A Kerkhof-Buuts

www.genealogieonline.nl/bidprentjesverzameling_kerkhof_buuts/

Heemk. kring Amalia van Solms, omgeving Baarle-Nassau,
5000 stuks, geen afb.

www.amaliavansolms.org/joomla15

25.000 ex te raadplegen op website, gratis afb op aanvraag
www.bidprentjezoeken.nl

De digitale herdenkingsplaats”, 75.000 ex heel Nederland
www.slijfer.com/bidprentjes-online

genealogieonline Zoeken

Start Mogelijkheden Stambomen Bronnen Beeldbank Forum Naslag Nieuws Abonnementen

Bidprentjesverzameling Oosterhout

Familienamen beginnend met N

Bidprentjesverzameling Oosterhout (5201 stuks) Deze bidprentjesverzameling opgebouwd door P. Koopman-Negrijn
([neem contact op](#)).

Aleen van bidprentjes die voorzien zijn van een code zijn scans beschikbaar.

De letters in de (*) kolom hebben de volgende betekenis: o ongehuwd of onbekend, g gehuwd met, en w weduwe/weduwenaar van.

Naam	Geboren	Overleden	(*)	Partner (of titel)	Code
Naasau van, Agnes	10-9-1873, Roosendaal	13-4-1952, Breda	g	Hoppenbrouwers, Antony Cornelis	na-2
Nauwens, Cornelis	14-1-1822, Loon op Zand	14-3-1889, Loon op Zand	g	Ligtenberg, Antonia	na-1
Nederend, Gerardus Jacobus	24-1-1921, Etten Leur	13-9-1985, Oosterhout	g	Timmermans, Norbertha Theodora Maria	ne-16
Neeff de Vergroesen, Adriana Maria Huberdina	3-12-1876, Oosterhout	10-3-1968, Amsterdam	w	Maede van der, Rombertus Wilhelmus	ne-9
Neeff de Vergroesen, Albertine Wilhelmine Henriette	31-7-1879, Oosterhout	28-12-1962, Amsterdam	o		ne-5
Neeff de Vergroesen, Albertus Diedericus	26-12-1843, Oosterhout	10-11-1915, St Oedenrode	w	Hachez, Bernadine Amalia Elisabeth	ne-15
Neeff de Vergroesen, Albertus Johannes Henricus	20-12-1869, Oosterhout	19-1-1961, Amsterdam	o		ne-6
Neeff de Vergroesen, Franciscus Dominicus Johannes	12-10-1871, Oosterhout	11-12-1961, Amsterdam	o		ne-7

Afb.2 website mevr Koopman Oudenbosch

Een Belgische website, bidprentjes per familielink aangegeven
<http://bidprentjes.2link.be>

Heemkunde oostelijke Langstraat, 8500 ex, afb op de site
www.hvdol.nl

Zundert. Rijsbergen, Wernhout, 1100 ex, geen afb

www.dedrieheerlijkheden.nl/genealogie/14-bidprentjes

vnl Brabant, 3000 scans, Antoon Gloudemans en W G M van de Ven

www.genealogieonline.nl/bidprentjes_antoon_gloudemans/

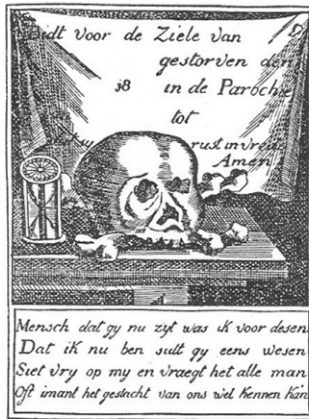
mevr P Koopman-Negrijn, 5200 ex, vnl Oosterhout en Tilburg, scans op te vragen

www.genealogieonline.nl/bidprentverzameling_oosterhout/

http://home-3.tiscali.nl/~christof/bidprentjes_odb.html

Rinus Kuijpers, Breda

<http://tisvali.nl/t353012/Bidprentjes.pdf>

Bidprentje uit begin 19^e eeuw voor de gewone man.
 Het waren 'invulprentjes' waarin men zelf de naam
 en sterfdatum van de overledene kon invullen.

www.heemkundekringloonoptsandt.nl/HKK_bidprentjes.html

Oosterhoutse schilders deel 3 Albert en Charles Verschuuren, 2 schilderende broers

Nico Bekers

Albert en Charles Verschuuren staan centraal in dit derde artikel over Oosterhoutse schilders.

Verschuuren en Verschure deze namen worden dikwijls door elkaar gehaald.

Verschure is de naam van de eigenaar van de margarinefabriek uit Oosterhout.

Daar zijn Albert en Charles geen familie van. Zij komen allebei uit Tilburg en zijn zonen van een textielfabrikant.

Albert heeft een tijdje in villa Mathilda gewoond en Charles is naar Amerika verhuisd waar hij schilderde maar vooral affiches maakte.

Albert Verschuuren

Voluit heet hij Albertus Joannes Joseph Verschuuren. Hij wordt op 11 maart 1887 geboren in Tilburg en is de zoon van Hendrikus Verschuuren en Clazina Maria de Bont.

Van 1900 tot 1902 bezoekt hij het gymnasium te Tilburg. Deze school maakt hij niet af. Hij gaat zich richten op de kunst. Hij krijgt les van van Tyllrade en bezoekt de tekenschool te Roermond en gaat daar, van 1903 tot 1905, werken bij het atelier van Cuijpers.

Tot 1910 leert hij schilderen aan de Rijks Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam.

Hij krijgt daar o.a. les van A. Derkinderen, Dupont, van Hove en Nicolaas van der Waay.

In 1910 krijgt hij de zilveren medaille behorende bij de 'Prix de Rome'. Hij behaalde die prijs met het schilderij Mozes op een steen.

Van het, bij die prijs behorende, geld gaat hij op reis. Zijn favoriete land is Italië en hij bezoekt er de kunststeden Rome en Florence.

Hij schilderde daar o.a. een portret van kardinaal van Rossum. Ook werkte hij in Amsterdam, Nijmegen en Tilburg.

In 1911 behaalde hij weer de 2e prijs 'Prix de Rome', nu met het schilderij Joseph in Dothan.

Van 1914 tot 1915 moet hij zijn militaire dienstplicht vervullen.

Hij heeft zelf geen vaste woonplaats en woont bij zijn broer, daarna bij zijn schoonbroer en bij weduwe van Boxtel in.

Dan krijgt hij de kans om Villa Mathilda aan de Keiweg in Oosterhout te kopen. Deze villa kostte 20.000 gulden. Tot aan zijn dood wordt dat dan zijn vaste woonplaats. Eerst met zijn trouwe hulp en toeverlaat Miep en later met zijn vrouw Mia.

Albert, 22 jaar oud

Ongeveer 20 jaar lang is hij docent aan de R.K. Leergangen in Tilburg geweest.

Albert, vrouw Mia, Maria (dochter) in tuin van villa Mathilda

Hij geeft daar les in tekenen, anatomie en decoratief schilderen. Tussendoor maakt hij nog verschillende reizen naar Italië, Duitsland, Oostenrijk, Engeland, Denemarken en Noorwegen. Steden die hij daar bezoekt zijn o.a. Neurenberg, Wenen, Salzburg, München, Oberammergau, Innsbrück, Keulen, Königswinter, Bergen, Oslo, Kopenhagen en Hamburg. In 1939 maakt hij een reis naar Luzern.

Op latere leeftijd, hij is dan 54 jaar, trouwt hij, in september 1941 met Maria Gertrudia Knippenberg. Zij krijgen nog twee kinderen: Maria Geertrudis Clasina en Albert Karel Herman Anton. Op 3 november 1952 overlijdt Albert en 4 jaar later zijn vrouw Mia Knippenberg.

Het gezin Verschuuren

Vader was Carolus Josephus Hendrikus Verschuuren (1844-1911) en moeder Clasina Maria De Bont (1854-1898)

Charles Verschuuren

Clasina Verschuuren - de Bont

In 1877 treden deze twee in het huwelijk. Ze krijgen 10 kinderen die allemaal in Tilburg zijn geboren:

- Levenloos meisje geboren in 1877
- Levenloos jongetje geboren in 1878
- Levenloze kinderen kregen toen geen naam.
- Joseph Alphonus Maria geboren in 1880.
- Clara Maria Josephina Cornelia geboren in 1881
- Jules Joseph Charles geboren in 1882
- Constantinus Petrus Cornelius geboren in 1884
- Petrus Antonius Maria geboren in 1885
- Albert Joannes Joseph geboren in 1887. Dit is de schilder.

- Louise Maria Antonia geboren in 1889
- Carolus Antonius Maria geboren in 1891.

Charles was artistiek zeer begaafd en maakte vooral affiches. In 1923 vertrok hij naar de Verenigde Staten en is daar in 1955 overleden.

De kinderen Jules, Albert, Clara, Constant, Louise

Villa Mathilda

Albert woonde een aantal jaren in villa Mathilda. Deze villa werd in 1892 gebouwd voor dhr. J.C.J. Verschure, directeur van de oude margarinefabriek in Oosterhout. In de loop der jaren heeft de villa verschillende bewoners en functies gekend.

Tijdens de mobilisatie van WO I was hier het hoofdkwartier van het veldleger gevestigd.

Groepsportret staf Sectie I - Hoofdkwartier Veldleger in de tuin van villa Mathilda, van links naar rechts J.M. Sluijs, J.M. A.R. van de Bent, E.J.C. Moonen, J.A. van Gellicum, H.H. van Dobben, H.C. Fortanier, P.H.A. de Ridder, T.W.N. de Brouwer, A.J.P. Zonneville,

Vervolgens namen de missionarissen van het Heilig Hart hun intrek in de villa.

Zij gebruikten villa Mathilda tussen 1917 en 1923 als noviciaat.

De laatste bewoner was kunstschilder Albert J. Verschuuren.

Op 3 juli 1961 werd de villa afgebroken.

Zes jaar later werd op dezelfde plaats een Albert Heijn geopend.

Villa Mathilda

De foto van het interieur van Villa Mathilda is in 1910 gemaakt. De villa werd bewoond door het echtpaar Johannes en Mathilda Verschure van Spaendonck.

Josephina was een nicht van het echtpaar. Het echtpaar had zelf geen kinderen.

De naam van de villa komt van Mathilda Verschure de bewoonster van het pand.

Het is jammer dat deze villa verloren is gegaan. Het interieur was een voorbeeld hoe er een villa rond 1900 heeft uitgezien. Wat rest is een straatnaam en een appartementengebouw.

Interieur villa Mathilda

Kunstwerken in Oosterhout

Het gemeentebestuur koopt op advies van historicus Cock Gorisse, cultuurambtenaar Pieter de Bruijne en schilder Martin de Visser een schilderijencollectie van Albert Verschuuren aan. Het gaat om een complete kruiswegstatie van 14 doeken in de afmeting 100 x 80 cm en 12 doeken met Bijbelse voorstellingen waar er zelfs een bij zit van 7 meter lang en 3 meter breed.

De doeken deden dienst als versiering van de nokvakken van het schip van de kerk en werden tijdens een ‘moderne beeldenstorm’ van de muren gehaald om ze daarna op te rollen en te bewaren op een zolder boven de sacristie van de parochie van de O.L. Vrouwe van de Allerheiligen Rozenkranskerk, in de wijk Hasselt, te Tilburg.

- De schilderijen hebben allemaal een titel:
- Koning richt bruiloftsmaal aan,
- Doop van Christus in de Jordaan,
- Offer van Melchisedech,
- Parabel van de verloren zoon,
- Offer van Isaac,
- Samaritaanse vrouw bij put,
- Jezus verdrijft de duivel,
- Het Laatste Avondmaal,
- Offer van Abel, Manna,
- Jezus ontmoet Maria bij waterput,
- Opwekking dochter van Jairus,
- Opwekking van Lazarus.

Voorlopig gaan we de schilderijen opslaan in het Streekarchief, aldus Pieter de Bruijne.

Daar zullen ze aan een inspectie worden onderworpen en te zijner tijd zullen er wat werken worden tentoongesteld, bijvoorbeeld tijdens open monumentendagen.

De werken zijn niet van een enorme kunstzinnige kwaliteit maar zijn wel uniek natuurlijk, aldus de beheerder van de Hasseltse kerk en het deskundigenpanel. En als erfgoed en tijdsbeeld hebben ze zeker een bepaalde waarde voor Oosterhout.

De Gemeente Oosterhout koopt de doeken op en wat doet men er verder mee?

Ze zijn gerestaureerd en gefotografeerd, twee ervan hangen op de eerste verdieping van de toren van de St. Jankerk. De kruiswegstatie staat in deze vochtige ruimte en heeft duidelijk sporen van verwaarlozing.

Een van de veertien schilderijen van de kruiswegstatie, geschilderd door Albert Verschuuren
Statie 4: Jezus ontmoet zijn bedroefde moeder Maria

De Kruisweg (Via cruxis of Via Dolorosa in het Latijn) is een onderdeel van de totale traditie van het christelijke paasfeest. Het is een nabootsing van de lijdensweg van Christus vanaf het gerechtsgebouw (het paleis van de Romeinse procurator Pontius Pilatus) tot op de heuvel Golgotha, plaats van zijn terechtstelling. Het woord statie is afgeleid van het Latijnse woord statio, dat in het Latijn, staan of stilstaan betekent.

In de rooms-katholieke traditie is het sinds de 15e eeuw ook een godsdienstoefening, die onder andere op Goede vrijdag plaatsvindt. Tijdens de Kruisweg gaan de gelovigen biddend en her-

denkend langs veertien zogenaamde kruiswegstaties voorbij. Een kruiswegstatie is een schilderij of een reliëf dat een scène uit de lijdensweg van Jezus en zijn stervensproces uitbeeldt. De godsdienstoefening wordt door auteurs aan verschillende bronnen toegeschreven.

Zo zou de kruiswegoefening teruggaan op de H. Maagd Maria die in Jerusalem de plaatsen van de Via Dolorosa bezocht. Algemeen wordt echter vooral de werkzaamheid van de H. Franciscus van Assisi verantwoordelijk geacht voor de verspreiding van de gebeden kruisweg.

Voor degenen die het niet meer weten hier volgen de 14 staties:

- 1 Jezus wordt ter dood veroordeeld
- 2 Jezus neemt het kruis op zijn schouder
- 3 Jezus bezwijkt voor de eerste maal onder het kruis
- 4 Jezus ontmoet zijn bedroefde moeder Maria
- 5 Simon van Cyrene draagt het kruis
- 6 Veronica droogt het gezicht van Jezus af
- 7 Jezus valt voor de tweede maal
- 8 Jezus troost de wenende vrouwen
- 9 Jezus valt voor de derde maal
- 10 Jezus wordt van zijn kleren beroofd
- 11 Jezus wordt aan het kruis genageld
- 12 Jezus sterft aan het kruis
- 13 Het lichaam van Jezus wordt van het kruis genomen
- 14 Jezus wordt in het graf gelegd

Twee Schilderijen uit de Hasseltse kerk, gekocht door de Gemeente Oosterhout

Offer van Isaac

Koning richt bruiloftsmaal aan

Het H. Hart monument op de Markt en andere kunstwerken te Oosterhout

Op zondag 10 april 1921 wordt dit monument plechtig geïntro-
niseerd.

Bij deze intronisatie is een boekwerkje verschenen waaruit ik wat dingen heb gehaald.

Om 19 uur is er een plechtige feestmis in de kerk van St. Jan voor alle ingezetenen van Oosterhout. Na de kerk is er een symbolische optocht naar het monument.

Dan is er de intronisatie. Daarbij wordt een motet van H. Hauptman door Aurora gezongen.

De overdracht van het monument. De wijding van het beeld en de geloofsbelijdenis door allen.

Rede door den Weleerwaarde Zeer Geleerde Heer professor Fr. Frencken.

Akten van toewijding, de eerste door den priester, de tweede door alle aanwezigen.

Aurora zingt het Ave Verum van Mozart.

Slotzang: Aan U, o Koning der eeuwen, eerst door de kinderen en vervolgens door allen.

Daarna was er een optocht.

Als eerste kwam het kruis met lantaarns. Daarna werd er een bloemstuk gelegd.

Kinderen verkleed als engelen. Daarna kwam het vaandel van het Heilig Sacrament.

Er werd een oefening van geloof, hoop en liefde gebeden.

Kinderen strooiden bloemen. Het vaandel van het Heilig hart.

Hierna de heilige Margaretha die de 12 geloften aflegde.

Ook de misdienaars met lantaarns waren van de partij.

En vervolgens de grote engelen.

Alweer misdienaars met lantaarns. De verenigingen met hun vaandel:

- De Harmonie,
- Congregatie,
- Confraterie,

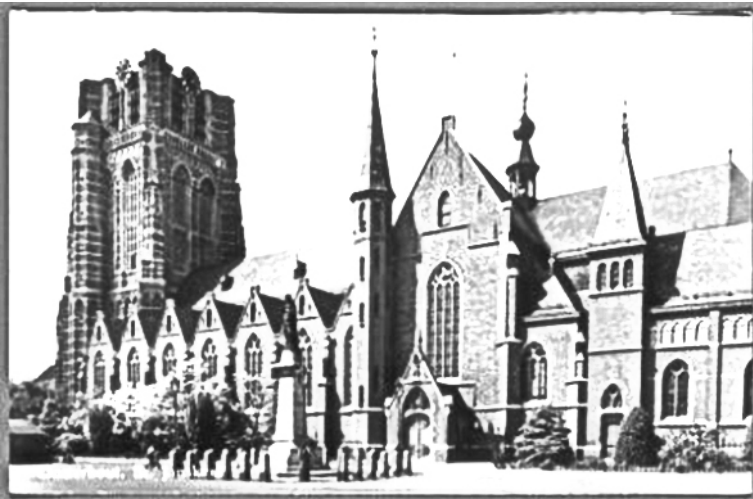
- Heilige Familie St. Jan,
- Heilige Familie St. Antonius,
- Aurora, De Hanze,
- Afdeling Bakkers,
- Werkliedenvereniging,
- Kruisverbond,
- de Burgerwacht.

Vervolgens kwamen de Heeren Regenten van het Gasthuis, en van de Armenbesturen.

Bestuur van het plaatselijk comité K.S.A. De Kerkbesturen en weer een aantal misdienaars.

De Zeereerwaarde celebrant en Zeer Eerwaarde assistenten.

Tenslotte de Zeer Eerwaarde Heeren Geestelijken en Religi-euzen.

H. Hartbeeld waar het nu staat
Ansichtkaart uit de jaren 20

Het Heilig Hartbeeld heeft op verschillende plaatsen op de markt in Oosterhout gestaan. In het begin stond het midden voor de kerk op een hoge sokkel en omringd door stenen palen.

Daarna is de hoge sokkel verdwenen en kwam het beeld meer bij de zijkant van de kerk te staan.

Nu staat het voor de ingang van de kerk. Ook de oranjegekte sloeg toe en het beeld werd oranje geschilderd.

Het beeld van St. Johan de Doper dat in de St. Janskerk staat is ook door Albert Verschuuren gemaakt. Het is door Albert in Franse kalksteen gehouwen en is een geschenk van de parochianen.

Kijk ook naar het Mariabeeldje met kind dat op de hoek Keiweg/Kerkstraat staat.

Het is in 1933 aangekocht en is van natuursteen gemaakt.

Dan staat er op de Bredaseweg, ter hoogte van Lievenshove, nog het Wegkruis.

Beeld van St. Johan de Doper

Mariabeeldje met kind dat op de hoek Keiweg

Pastoor Peeters van de St. Jansparochie onthulde het kruis op 3 april 1938. Pater Rubbens uit Nijmegen hield de predicatie.

Als tekst staat er op: 'Rex ego sum', Koning ben ik.

De Stichting Wegkruis Oosterhout huurde voor 50 cent per jaar het perceel van Mr. Smit.

Op dit perceel werd het kruis geplaatst. De stichting wilde voor alle zekerheid het perceel kopen, want hoe zou het gaan als meester L. Smit gestorven zou zijn? Die zei: 'jullie hoeven je geen zorgen te maken.'

Het liep echter toch anders. Na zijn dood werd het perceel meerdere malen verkocht.

Eigenaar W. van der Drift uit Voorburg eiste in 1952 dat het wegkruis weggehaald zou worden anders zou hij het kruis in stukken laten hakken.

Bemiddeling van de burgemeester mocht niet baten en daarop werd het kruisbeeld verplaatst.

Er werd een ander perceel aangeboden. Gemeentelieden groeven een geul en het kruis werd verplaatst.

Het hele werk duurde anderhalve week.

Het hele gebeuren werd gepubliceerd in De Stem en daardoor kwamen er vele giften binnen en werd de beplanting aangeboden door verschillende bloemisten.

Albert maakte vooral religieus getint werk.

Kruiswegstaties en Heilig Hartbeelden. Er staan er nog een paar

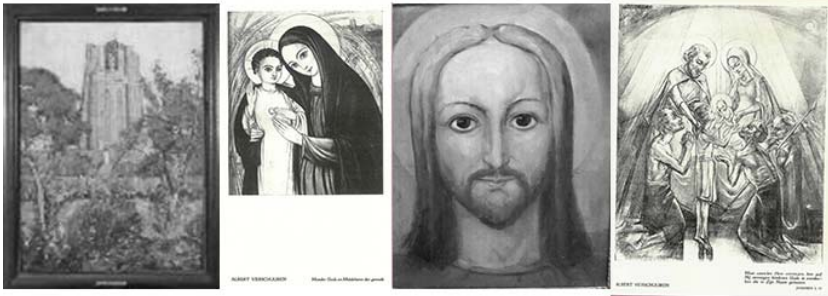

Wegkruis aan de Bredaseweg gemaakt door Albert Verschuuren met hulp van firma Martens

in Dongevaart en in Limburg.

Ook ontwierp hij glas-in-lood ramen voor kerken.

Hij maakte ook stillevens en schilderde portretten.

Schilderijen van links naar rechts:

de St. Janskerk.

Maria met het kindje Jezus (Depot Noord Brabants museum)

Christuskop

aanbidding van het Christuskind

Kunstzaal Triborgh in Tilburg was een gebouw waar veel kunstenaars uit die tijd hun schilderijen tentoonstelden.

Je ziet op deze lijst dat Albert niet alleen religieus werk maakte.

Er staan ook een aantal ‘gewone’ schilderijen op.

Kunstwerken buiten Oosterhout

Albert verwierf in en buiten Tilburg talloze opdrachten voor schilderen beeldhouwwerk, glas-in-loodramen, boekillustraties en grafmonumenten.

In 1912 schilderde hij de portretten van koningin-regentes Emma en koningin Wilhelmina, die in de Oranjezaal van het paleis-raadhuis te Tilburg hangen.

Vanaf 1915 realiseerde hij koepel- en wandschilderingen, heiligenbeelden en glas-in-loodramen in de Broekhovense kerk.

In 1918 kwamen zijn muurschilderingen in de Sint Caeciliakerk in Enschoot (Berkel-Enschoot) tot stand. Daar werd in 1959 overheen geschilderd en in 1985 weer blootgelegd.

In 1922 vervaardigde hij de glas-in-loodramen in de Margarita Mariakerk, waarvoor hij in 1925 ook een altaarversiering verzorgde.

Verschuuren maakte in 1923 de beelden van Sint Jozef en Sint Dominicus voor de voorgevel van de Hasseltse kerk, die tegenwoordig op begraafplaats Lambert de Wijsstraat staan.

Voor dezelfde kerk maakte hij in de jaren twintig, dertig en veertig twaalf Bijbelse schilderijen, de kruiswegstaties en glas-in-loodramen. 2 Werken die daar van Albert hingen waren Het laatste Avondmaal en De doop van Christus.

Prijzlijst Werken Albert Verschuuren

KUNSTZAAL TRIBORGH
TILBURG 1925

1	Madonna met kind	f. 150.—
2	Rododendrum	95.—
3	Azaleas	65.—
4	Kruisweg Statie	—
5	Madonna	80.—
6	Papavers	75.—
7	Zonnebloemen	70.—
8	Stilleven (Pompoen)	90.—
9	Stilleven (Hei)	60.—
10	Madonna in hout gebrand	185.—
11	Madonna	50.—
12	Zonsoudergang	100.—
13	Tuin met rozen	55.—
14	Christus met Hostie	—
15	Dame met kind	—
16	Madonna met kind	400.—
17	Portret van een Heer	—
18	Chrysanthen	90.—
19	Herfstzou	65.—
20	Christus triompherende over den dood	150.—
21	St. Jan	50.—
22	St. Franciscus	95.—
23	Kunsthoto St. Franciscus	25.—
24	Dooiweer	70.—
25	Stilleven	55.—
26	Christus aan den geeskolom	85.—
27	Winterlandschap	95.—
28	Winterzon	45.—
29	Piëta	140.—
30	Kop van St. Michael	35.—
31	Winteravond	80.—
32	Oude toren Oosterhout	120.—
33	St. Franciscus	85.—
34	Winteravond	85.—
35	Oude Kastanje	75.—
36	Stilleven	70.—
37	Jongensportret	—
38	Zingende Monnik	65.—
39	Jesus in den Olijfhof	80.—
40	Peinzend jongetje	—

TENTOONSTELLING WERKEN ALBERT VERSCHUUREN 20 JANUARI - 5 FEBRUARI 1925

Prijzlijst uit 1925

Aan zijne Excellentie de Minister
v.d. Oorlog.

Excellentie
Ondergetuende D^r. H. Poertens
pastoor der R. K. Parochie Broekhoven
Tilburg geeft met verschuldigde
verbod te kennen:

Dat de Heer Klaert Verschuure, Kunst-
schilder te Tilburg thans gemobili-
seerd - veldleger 3de Div 6de Reg Inf.
2^e Poat 2de Comp. door twee

goedgunstige beschikking voor
den tijd van drie maanden twee
dagen verlof heeft gekregen per week,
om de doer hem begonne muur-
schildering in de R. K. Parochiekerk
te Broekhoven Tilburg voort te zetten.

Dat deze verloftijd verlopen is,
kannij het werk nog niet voltooid
is:

Reden waarom mij twee Excellentie
verbidtig kunnen overnemen, het gegeven
verlof met drie maanden te
verlengen.

Hetwelk gevende:

Aan twee Excellentie de Dienaar
D^r. H. Poertens
pastoor.

Tilburg 24 October 1915.

Verzoek om nog eens drie maanden aan de muurschilderingen
in de parochiekerk te Broekhoven (Tilburg) te mogen werken

In 1928 schilderde hij een voorstelling van de receptie van Philips van Bourgondië, die in 1452 de papieren van machtiging tot het aanstellen van een zevental schepenen overhandigde aan de heer van Tilburg en Goirle.

Dit doek is eigendom van Stadsmuseum Tilburg, dat ook enkele religieuze schilderstukken en een zelfportret van Verschuuren bezit.

Het beeld van Sint Odulphus voor de voorgevel van het Sint Odulphuslyceum vervaardigde hij ook.

In 1943 werd een Mariabeeld op het Merodeplein geplaatst. Rond diezelfde tijd ontwierp hij het Mariabeeld op de hoek van de Hasseltstraat en de Kwaadeindstraat.

In het Carolus Borromeus College stonden 2 beelden van hem, voorstellende Aloysius van Gonzaga en Carolus Borromeus. Als je deze beelden vereerde kon je genezen worden van de pest dacht men.

Glas-in-loodramen maakte hij in Seppe in het Retraitehuis. In Helmond staat nog het beeld van Maria Goretti.

In Goirle in de St. Joris kapel heeft men nog niet zo lang geleden een schilderij Maria met het kindje Jezus geplaatst. Dat schilderij stond al jarenlang op zolder van de Maria Boodschap kerk. Het kreeg nu dus een geschikte bestemming.

Ook het Heilig Hartbeeld dat in Dongevaart staat is in 1930 door Albert gemaakt. Het is uitgevoerd in brons.

In de 17^e eeuw had Margaretha Maria van Alacoque een aantal verschijningen, waarbij Jezus haar zijn Heilig Hart toont en haar een aantal beloftes deed voor degenen die het Heilig Hart in ere houden.

Aan het eind van de 19^e eeuw bloeide de devotie voor Jezus Heilig Hart op.

Het Hart van Jezus wordt in de kunst gewoonlijk afgebeeld als een geopende borstkas met daarin een bloedrood hart met een vlam.

Het hart staat voor de persoon van Christus leven en lijden, terwijl de vlam de liefde en barmhartigheid representeert.

In 1922 emigreerde Charles met zijn gezin naar Amerika, waar hij geruime tijd de omslagen ontwierp voor de wekelijkse Sunday Eagle en daarmee veel succes had.

De mensen en voorwerpen op de omslagen zijn sterk gestileerd en hoekig neergezet.

Diezelfde futuristische en kubistisch getinte hoekigheid en stilering kenmerken ook de olieverfschilderijen die Charles in zijn vrije tijd bleef maken.

Het zijn schilderijen van Hollandse boeren en boerinnen die vooral door zijn haast exotisch koloriet iets curieus krijgen.

Ook de grachten van Amsterdam en een heuse klompdans ontbreken niet in het repertoire.

In 1933 maakte de economische crisis een einde aan deze vaste baan.

Hij bleef steeds tekenen en schilderen onder meer voor tekenfilms die voor het Amerikaanse leger werden geproduceerd.

In 1998 wijdde de Mary Ryan Gallery in New York een expositie aan het werk van Verschuuren, waarbij

Twee portretten van Charles Verschuuren

hij werd omschreven als ‘kunstenaar van de Jazz Age’.

In Tilburg is Charles Verschuuren inmiddels zodanig vergeten, dat de uitgever van van Gelders boek bij de Tilburgse boekhandelaars uitgebreid heeft moeten pleiten om het door hen in de winkel te laten leggen. Dat boek heet: Charles Verschuuren Affichekunstenaar 1891-1955. Uitgegeven bij uitgeverij Waanders te Zwolle, zowel in het Nederlands als in het Engels.

Van Gelder maakt melding van de jeugdtekeningen die Verschuuren voor de krant maakte, maar niemand lijkt een poging te hebben ondernomen om die uit het archief op te duiken.

Charles overleed op 8 oktober 1955 aan kanker.

Cover van woman golfer and caddy. Uit Eagle Sunday Magazin 1928.

Affiche van de Tilburgse wielersbaan uit 1918

Bronnen en geraadpleegde literatuur

Internetsites over Albert en Charles Verschuuren, Henriëtte Pessers en Elsa Rubbens.

Boeken over Oosterhoutse schilders, samengesteld door Nico Bekers en Theo Adriaanse.

Two dancing women dressed as Native Americans.
Cover van Eagle Sunday Magazine uit 1928

Portret van een man.
Affiche uit 1921
gedrukt bij firma
Kotting

Katholieke illustraties waarin werken van Albert te zien zijn.

Krantenartikelen over Albert en Charles Verschuuren.

Artikelen in Oosteroud over Villa Mathilda.

Archief Tilburg: foto's van Albert, Charles en zijn familie en van Villa Mathilda.

Theo Schouw: Muzikaal kleurrijk en vol taal.

Boekje over Paleis Raadhuis Tilburg.

Jan Oomen: Oosterhout van vroeger.

Van bouwen en sieren, tijdschrift voor bouwkunst en beeldende kunst 1931 en 1932.

Twee doeken van Albert Verschuuren. Het Gildeboek 1937.

Gedenkboek der parochie van O.L. Vrouw van de Allerheiligen Rozenkrans te Hasselt 1898-1948.

Nieuwsbrief Gilde Sint Joris uit 2010.

Informatie Secretaris Herman van der Veen van H. Franciscus van Assisië. Met foto's van de kruiswegstaties in die kerk.

Affiche van Dik Trom. Drukkerij Kotting 1921

Feestgids voor de plechtige intronisatie van het H. Hart-Monument te Oosterhout, 10 april 1921.

Almanak 1930 Missiehuis Tilburg met foto's van kruiswegstaties van Albert Verschuuren.

Boekje 7 kruiswegstaties van Albert Verschuuren.

Kerstnummer Boekenschouw 1928 met foto's van schilderijen van Albert Verschuuren.

Paul van de Sande: Kunst Onderweg 155 kunstwerken in Tilburg, 1986.

Religieus Erfgoed in Dongen en 's-Gravenmoer nu en vroeger.

75 Jaar kerk van Broekhoven.

Het Wegkruis van Oosterhout.

Herdenkingsboek firma Smits van Gils in Oosterhout.

A. van Dorp: 100 Jaar Cecilia kerk.

G. Egelie: Beeld van het Heilig Hart in Limburg.

Monumenten in Nederland Limburg.

Informatie Legermuseum over het schilderij van Cees Beukers.

Boek over Sint Franciscus met illustraties van Albert Verschuuren.

Het Noord-Brabants Museum en het schilderij van Albert Verschuuren van de St.Jankerk.

Informatie Gemeente Oosterhout over aankoop schilderijen van Albert Verschuuren.

Foto's gemaakt door Rien van de Noort van de kruiswegstaties en andere schilderijen.

Orgaan van de Bouwkunst en beeldende kunsten uit 1929 met daarin een artikel van Albert Verschuuren over het Colosseum in Rome.

Stamboom familie Verschuuren uit het archief van Tilburg.

De Kleine Meierij met daarin een artikel van A. van Dorp

Boek over Franciscus met illustraties van Albert Verschuuren

over de schilderijen van Albert Verschuuren in de Enschtse St. Caeciliakerk.

Over Charles Verschuuren:

Henk van Gelder: Charles Verschuuren affichetekstenaar 1891-1955.

Brabantse biografieën deel 6 met een artikel over Charles Verschuuren.

NRC Handelsblad uit 2003 met een artikel: Honderd platen uit de Jazz-Age.

Geheugen van Nederland met afbeeldingen van affiches.

NL Affiches meer dan een eeuw Nederlandse Affiches.

Nico Bekers

Affiche Charles Verschuuren

De grenssteen in de Heilige Driehoek

Stan Bol

Een monument groot of klein begint pas tot leven te komen als de historie er van bekend is. Dan pas zal voor dit monument respect opgebracht kunnen worden.

De grenssteen in de Heilige Driehoek is in meerdere opzichten een monument. Gezien zijn ouderdom, meer dan honderd jaar oud, maar ook staat deze steen symbool voor het nog gebrekkig functioneren van de overheid rond 1900.

Van belang om vooraf te weten is: dat de weg vanaf de Keiweg, Kloosterstraat, Zandheuvel over de Leijssenstraat naar Oosteind in 1893 een Provinciale weg was.

Dit was een onderdeel van de weg van Waspik naar Made die rond 1860 werd verhard en wel de grintweg werd genoemd.

Oude grenssteen

Deze, ernstig beschadigde, grenssteen is te zien in Museum Oud Oosterhout.

Provinciale Waterstaat was verantwoordelijk voor dit weggedeelte en veranderingen aan die weg moesten daar aangevraagd worden.

Het gedeelte van de Zandheuvel waar dit verhaal over gaat ligt vanaf de oude St. Vincentiuschool tot net iets voorbij de Kloosterdreef.

Voor de verharding van die weg werd het regenwater van de Zandheuvel via een sloot die aan de noordzijde van de Zandheuvel lag afgevoerd. In de loop van de jaren werden hier huizen gebouwd waarbij de Provinciale Waterstaat aan de bewoners vergunning gaf om delen van die sloot te dempen.

Voor de waterhuishouding van de Zandheuvel had dit grote gevolgen. Door de hogere ligging van de driehoek bij de oude Vincentiuschool dan het gedeelte richting Kloosterdreef kwam al dat regenwater ook in dit gedeelte van die straat terecht.

De bewoners van de Zandheuvel kregen van Provinciale Waterstaat geen vergunning om hun stoepen op te hogen met als gevolg binnenstromend water.

De protesten van de bewoners, onder leiding van S. Laerbuch, bleven niet uit.

In 1881 was de gemeente Oosterhout de bewoners tegemoet gekomen door de kosten op zich te nemen van de aanleg van een riool aan de zuidkant van de Zandheuvel, in de richting van de waterloop die het Sint Catharinadal omgeeft. Deze waterloop was eigendom van de Domeinen, die daartegen nooit bezwaar aantekende.

In 1884 werd een perceel bouwland met bijbehorende deel van de waterloop door de gebroeders Fick vlak bij de uitlaat van dit riool aangekocht. Ook deze gebroeders hadden geen bezwaar tegen het lozen van regenwater van de Zandheuvel op hun sloot.

Op een gegeven moment gaf Provinciale Staten aan P. van Etten een vergunning om d.m.v. buizen het afvalwater van zijn leerlooierij te lozen op de waterloop bij de gebroeders Fick. De leerlooierij van P. van Etten stond op de plaats waar nu het EK huis staat.

Het EK-huis.

De plaats waar de leerlooierij van P. van Etten heeft gestaan.

De gebroeders Fick waren niet gecharmeerd van de stank van het afvalwater en dempten een gedeelte van de waterloop zodat het hemelwater van de Zandheuvel en het afvalwater van de leerlooierij niet meer weg liepen. Voor de bewoners van de Zandheuvel gaf dit veel ongemak.

Rond 1880 schoten de leerlooierijen in Oosterhout als paddenstoelen uit de grond. Goed voor de werkgelegenheid maar niet voor de bewoners rond zo'n leerlooierij. Het afvalwater werd op de afwateringssloten geloosd met als gevolg veel stank voor de

omwonenden. Overal in de straten van Oosterhout liepen sloten of geulen die dienden voor de afwatering van het hemelwater. In veel straten hadden de bewoners bruggetjes over zo'n sloot of goot aangelegd.

De gemeente Oosterhout zag zich na 1880 steeds meer genoodzaakt om te beginnen met de aanleg van een riolering in Oosterhout.

Aan de bewoners werd wel een fikse bijdrage gevraagd doorgaans zo'n 40% van de kosten.

Door de aanleg van riolering zou het straatbeeld van Oosterhout ingrijpend veranderen. De bruggetjes en sloten of goten verdwenen, de straten werd breder en niet in de laatste plaats was het goed voor de volksgezondheid.

Burgemeester Gescher probeerde nog om de vergunning voor het lozen van het afvalwater van de leerlooierij van P. van Etten op de Zandheuvel in te laten trekken, maar de gebroeders Fick waren niet meer van plan om het dempen van de waterloop ongedaan te maken.

Nieuwe grenssteen, op de hoek van de Leijzenstraat en Kloosterdreef, 16 mei 2013 onthult door wethouder mevr. Marian Janse-Witte.

Tegelzet en Natuursteenbedrijf van der Velden kreeg opdracht de steen te restaureren, daar dit niet mogelijk was heeft het bedrijf replica gemaakt en deze gratis aan de gemeente geschonken.

Foto's Wim Vermeeren

De gemeente Oosterhout deed Provinciale Staten een voorstel om het stuk Provinciale weg vanaf de Keiweg tot aan de Kloosterdreef af te staan aan de gemeente Oosterhout. De voorwaarde was dat de Provincie de weg moest verharden met keien van de 5^e soort en moest zorg dragen voor een deugdelijke afwatering van de Zandheuvel

Op 30 juni 1893 was het dan zover en de weg vanaf de Keiweg tot aan de Kloosterdreef werd overgedragen aan de gemeente Oosterhout.

De grenssteen werd dus na die datum geplaatst. Het verschil in bestrating gemeente/Provincie wordt nu ook duidelijk. De kinderkopjes die aan de kant van de provincie liggen stammen nog van voor 1893.

Links de bestrating van de provincie, rechts van de gemeente

RAT Tilburg, Regionaal Archief Tilburg

Archief 2001, inventaris nummer 289

Data:

- 20 november 1891,
- 24 december 1891,
- 25 juli 1892,
- 28 oktober 1892,
- 30 december 1892,
- 3 februari 1893,
- 25 april 1893,
- 9 juni 1893,
- 30 juni 1893

Wie herkent dit..?

Piet van Beek

Fotonummer: 104530
 Plaats: Oosterhout
 Uiterlijke Vorm: Foto

Collectie: Regionaal Archief Tilburg
 Straat: Tilburgseweg
 Omschrijving: Industrie. Tefab fabriek
 aan de Tilburgseweg.

In 1938 verhuisde de ‘Textielfabriek v/h J. Verest’ van Breda naar Oosterhout. Volgens de Hinderwetvergunning uit dat jaar werd er galon en band vervaardigd.

Bij een grote uitbreiding begin jaren 40 van de vorige eeuw was de naam veranderd in N.V. Textielfabriek v/h Verest ‘tefab’.

In 1962 werd overgegaan naar de productie van elastiek en werd de bedrijfsnaam Elastiekfabriek ‘Tefab’ N.V.

De hemkunderkring wil graag meer informatie over dit bedrijf. Hiervoor kan met mij contact worden opgenomen en wel

Telefonisch: 0642248168

e-mail: medblad.hko@gmail.com

Colofon

Heemkundekringen hebben als doel het bevorderen van de belangstelling voor en de kennis van eigen volk en streek, volksgebruiken en de natuur, evenals het stimuleren van het behoud van historische waarden.

De heemkundekring 'De Heerlijkheid Oosterhout' houdt zich bezig met de geschiedenis van Oosterhout en haar kerkdorpen in de breedste zin van het woord. De activiteiten bestaan onder andere uit het verzamelen en vastleggen van historisch materiaal in beeld en op schrift en het presenteren door middel van publicaties, lezingen, tentoonstellingen enz.

Mocht u in het bezit zijn van historisch materiaal over Oosterhout en zijn kerkdorpen, dan willen wij dat graag lenen om te kopiëren of in te scannen, zodat het toegankelijk wordt voor de grote groep van belangstellenden en bewaard wordt voor het nageslacht. Natuurlijk zeggen wij ook geen nee als u het aan ons wilt schenken.

Bestuur:

Voorzitter:	vacant
Secretaris en plv. vz.:	Ad den Dekker
Penningmeester:	Toon Schapendonk
Overige bestuursleden:	Simon Burggraaf Ad van Groesen Martin van Halderen Frans Timmermans

<u>Ereleden:</u>	Jan Broeders Cor Huijben
------------------	-----------------------------

<u>Secretariaat:</u>	Kerkstraat 18 5101 BC Dongen tel. 06 34379810 e-mail atripled@ziggo.nl
----------------------	--

<u>Bezoekadres:</u>	op afspraak) Huis voor Erfgoed (achter om)
---------------------	---

Trefpunt Heemkunde
Zandheuvel 51
4901 HT Oosterhout
tel. 0162 856133

Website: www.heemkundeoosterhout.nl
E-mail: info@heemkundeoosterhout.nl

Lidmaatschap:

Leden betalen een contributie van €25,00 per kalenderjaar.
Inwonende gezinsleden betalen een contributie van €10,00 per kalenderjaar.
Per adres wordt slechts één exemplaar van het ledenblad bezorgd/verstuurd.
Het banknummer van Heemkundekring De Heerlijkheid Oosterhout is:
12.63.46.224
Aan- en afmeldingen van het lidmaatschap schriftelijk bij het secretariaat.
Het lidmaatschap eindigt na schriftelijke opzegging op 31 december daarop
volgend.

Abonnees:

Het is voor personen en instellingen mogelijk een abonnement op het leden-
blad te nemen (zonder lidmaatschap). De kosten hiervan bedragen €20,00 per
jaar (vier edities). Voor buitenlandse abonnees wordt dit bedrag verhoogd
met de verzendkosten.

Redactie ledenblad: Piet van Beek
E-mail: medblad.hko@gmail.com

Adverteerders:

Zij, die zich bereid hebben verklaard gedurende tenminste een kalenderjaar
(vier edities) een advertentie te plaatsen in het ledenblad.
Voor mogelijkheden en kosten kunt u contact opnemen met de redactie of
met het secretariaat.

Wilt u hier uw advertentie ?

Ook een halve pagina is mogelijk.

Neemt dan contact op met de heemkundekring

‘de Heerlijkheid Oosterhout’

e-mail: atripled@ziggo.nl

Wilt u hier uw advertentie ?

Ook een halve pagina is mogelijk.

Neemt dan contact op met de heemkundekring

‘de Heerlijkheid Oosterhout’

e-mail: atripled@ziggo.nl

Wim Vermeeren fotografie
 Varendonk 17 Oosterhout
 Tel : 0162-450056-0642517674.

A. BROEKHOVEN

VOOR 1001 ARTIKELEN

Elektrische gereedschappen, handgereedschappen,
 hang- en sluitwerk, sierbeslag, ijzerwaren,
 bevestigingsartikelen, tuinartikelen, sleutelservice.

Kloosterstraat 2-4, 4901 HS Oosterhout,
 tel. 0162 - 436319, fax 0162 - 454926.

Mede gesponsord door

Rabobank